

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D., a soudců

Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D., a Mgr. Filipa Skřivana v právní věci

žalobce: **LDRF s.r.o.**
sídlem Čápkova 4, Brno
zastoupen Mgr. Miroslavem Klusáčkem, advokátem
sídlem Příkop 4, Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem tř. Tomáše Bati 21, Zlín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 2. 2024, č. j. KUZL 11642/2024, sp. zn. KUSP 38501/2023 ÚP-Mor,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

32/2024

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Městský úřad Kroměříž (dále jen „stavební úřad“) rozhodnutím ze dne 6. 3. 2023, č. j. 02/334.4/009246/22/2021/Du/8/Po-Net (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), uznal žalobce vinným ze spáchání přestupků dle § 178 odst. 1 písm. m) a § 178 odst. 2 písm. j) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Přestupku podle odst. 1 písm. m) se žalobce dopustil tím, že ke dni 30. 1. 2020 bez souhlasu či povolení stavebního úřadu odstranil zcela nebo z části soubor staveb v areálu bývalých jatek v Kroměříži, vyžadující stavební povolení, a to menší části stavby výrobní haly na pozemku st. p. X, polovinu stavby vstupního objektu na pozemku st. p. XA, téměř celou stavbu stáje na pozemku st. p. XB, střechu s nosnou konstrukcí, část 2. nadzemního podlaží a vstup objektu veterinární služby na pozemku st. p. XC a téměř celou stavbu kožárny na pozemku st. p. XD, vše v katastrálním území Kroměříž (dále jen „stavby“). Druhého přestupku se žalobce dopustil tím, že ke dni 20. 2. 2020 pokračoval v odstraňování uvedených staveb i přes výzvu stavebního úřadu k bezodkladnému zastavení prací. Za spáchání přestupků uložil stavební úřad žalobci pokutu ve výši 80 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Odvolání žalobce žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

II. Žaloba

2. Žalobce namítá, že stavební úřad v rozporu s § 80 odst. 4 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o přestupcích“), konal ústní jednání v nepřítomnosti jediného jednatele žalobce. Ten přitom během řízení sdělil, že na své osobní účasti trvá, a z nařízeného ústního jednání se řádně omluvil, protože byl v dlouhodobé pracovní neschopnosti a z důvodu vážného pooperačního stavu byl od 6. 1. 2023 v lůžkové péči Rehabilitačního ústavu Hrabyně. Stavební úřad konání ústního jednání bez přítomnosti jednatele žalobce nedostatečně odůvodnil. Poukázal pouze na to, že v dokladu o dočasné pracovní neschopnosti nebylo uvedeno datum konce rehabilitačního pobytu. V případě rehabilitace z důvodu vážného pooperačního stavu je ovšem běžné, že doba rehabilitace není předem určena. Stejně tak není předem určeno trvání dočasné pracovní neschopnosti. Samotná pracovní neschopnost je přitom dle žalobce dostatečnou omluvou z nařízeného ústního jednání.
3. Jednatel žalobce, který je zároveň jeho jediným statutárním orgánem a společníkem, nemá povinnost zajistit si zastoupení. Je navíc jedinou osobou, která mohla osvětlit skutkový stav a vysvětlit všechny nejasnosti. Samotná možnost, že si žalobce mohl zvolit zmocněnce, tedy neopravňuje správní orgány konat ústní jednání bez něj. I v případě, že by nebyla omluva řádná, měl stavební úřad přednostně využít institutů předvedení nebo pořádkové pokuty.
4. Po ústním jednání konaném dne 18. 1. 2023 stavební úřad neumožnil žalobci seznámit se se shromážděnými podklady, popřípadě navrhnout jejich doplnění ve smyslu § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), neboť ho o této možnosti nevyrozuměl a bez dalšího přistoupil k rozhodnutí ve věci samé. Možnost vyjádřit se

32/2024

k podkladům rozhodnutí neměl žalobce ani v odvolacím řízení. Dle žalobce se jedná o zásadní procesní vadu způsobující nezákonnost napadeného rozhodnutí.

5. Správní orgány se nedostatečně zabývaly tím, zda žalobcovo jednání naplnilo materiální znak přestupku. Žalobce trvá na tom, že odstraněním předmětných staveb, jejichž neutěšený stav nezapříčinil, ve svém důsledku šetřil zájem společnosti na ochraně života a zdraví osob, které se mohly nacházet v blízkosti staveb. Neodkladné odstranění těchto staveb měl stavební úřad pro jejich havarijní stav nařídit již jejich předchozímu vlastníkovi. Žalobce se pokusil od stavebního úřadu získat rozhodnutí k demolici staveb, avšak neúspěšně. Teprve poté se žalobce rozhodl stavby odstranit. Stavební úřad neuvádí, v čem konkrétně mělo spočívat nebezpečí pro život a zdraví osob v důsledku odstraňování staveb, a nepoměřil jej s nebezpečím hrozícím v případě jejich neodstranění. Kdyby se správní orgány společenskou škodlivostí jednání žalobce řádně zabývaly, shledaly by jistě nějaké polehčující okolnosti. Vzhledem k uvedenému považuje žalobce uloženou pokutu za nepřiměřeně přísnou. Výše pokuty se významně nezměnila ani od předchozího zrušeného rozhodnutí, které se vztahovalo k více přestupkům.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

6. Žalovaný se žalobou nesouhlasí. Odkazuje na konkrétní pasáže napadeného rozhodnutí, v nichž se s námitkami žalobce, uplatněnými již v odvolání, vypořádal. Omluvy žalobce z opakovaně nařizovaných ústních jednání nebyly dostatečně odůvodněné. Žalobce byl o možnosti, způsobu a lhůtě uplatnění svých práv poučen v oznámení o pokračování řízení ze dne 14. 11. 2022 a dalších dokumentech. Spis byl doplňován pouze o kopie listin z veřejných rejstříků či kopie již vydaných rozhodnutí stavebního úřadu, které musely být žalobci známy.
7. Snaha žalobce o vydání rozhodnutí o neodkladném odstranění staveb nezakládá absenci materiálního znaku přestupku ani právo na odstranění staveb bez příslušného povolení či souhlasu stavebního úřadu. Žádou konkrétní okolnost, ke které nepřihlédly správní orgány při určení výše sankce, žalobce neuvedl. Žalovaný proto navrhuje, aby soud žalobu zamítl.
8. Žalobce v replice uvádí, že pochyby o pravdivosti důvodů omluvy z ústního jednání vznášejí žalovaný poprvé ve vyjádření k žalobě. Dále je dle žalobce irrelevantní, že on sám namítal nemožnost seznámit se s podklady rozhodnutí až v žalobě. Vzhledem k tomu, že mu neumožnil seznámit se s podklady ani žalovaný, nemohl žalobce námitku vznést dříve. Poučení v oznámení o pokračování řízení a předvolání k ústnímu jednání je nedostatečné. Žalobce si je vědom svého práva vyjadřovat se k podkladům řízení a činit návrhy. Musí však mít alespoň možnost vědět, na co reaguje. Proto musí správní orgán uvědomit účastníka, že už je spisový materiál kompletní.

IV. Posouzení věci krajským soudem

9. Žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)], osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
10. Žaloba **není** důvodná.
11. Žalobce předně namítá, že stavební úřad pochybil tím, že konal ústní jednání v nepřítomnosti jeho jediného jednatele.

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

32/2024

12. Podle § 80 odst. 4 zákona o přestupcích *k ústnímu jednání správní orgán předvolá účastníky řízení. Ústní jednání lze konat bez přítomnosti obviněného jen tehdy, jestliže byl řádně předvolán a souhlasí s konáním ústního jednání bez vlastní přítomnosti nebo pokud se na předvolání nedostaví bez náležité omluvy nebo bez dostatečného důvodu.* Ústní jednání je zásadně vždy konáno za přítomnosti obviněného z přestupku či jeho právního zástupce. Právní úprava stejně jako dřívější úprava § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, umožňuje konat ústní jednání v nepřítomnosti obviněného tehdy, pokud se předvolaný obviněný k ústnímu jednání bez náležité omluvy nebo bez dostatečného důvodu nedostaví. Lze proto přiměřeně vycházet ze starší judikatury.
13. Zákon nestanoví, jak by měla náležitá omluva vypadat. Hodnocení toho, zda se v konkrétním případě jedná o náležitou omluvu, resp. důležitý důvod, musí provést správní orgán (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2007, č. j. 4 As 4/2007-46, nebo ze dne 30. 5. 2008, č. j. 2 As 16/2008-41). Toto hodnocení provádí správní orgán i s ohledem na dosavadní průběh řízení. Aby byla omluva náležitá, musí být učiněna bezodkladně a opřena o dostatečné důvody (v podrobnostech srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 10. 2018, č. j. 3 As 248/2017-37). Omluva musí být učiněna bez zbytečného odkladu poté, co se obviněný o nemožnosti zúčastnit se ústního jednání v plánovaném termínu dozví. Důkazní břemeno ohledně prokázání důležitého důvodu tíží obviněného. Je na něm, aby nemožnost dostavit se na ústní jednání např. v důsledku zdravotní indispozice prokázal.
14. Důležitost důvodu omluvy obviněného z přestupku či jeho zástupce z neúčasti u ústního jednání je třeba posuzovat také z hlediska jejího pořadí, obsahu, v jakém stadiu řízení byla omluva uplatněna (doba od zahájení správního řízení nebo doba do zániku odpovědnosti za přestupek), zda ze spisu či jiných skutečností nevyplývá obstrukční snaha či potřeba působit průtahy v řízení nebo dosáhnout zániku odpovědnosti za spáchání přestupku apod. (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2009, č. j. 7 As 28/2009-99).
15. Stavební úřad v prvostupňovém rozhodnutí nejprve shrnul dosavadní průběh řízení. Z něj vyplývá, že žalobce byl v průběhu řízení předvolán k ústnímu jednání celkem pětkrát, dvakrát před zrušením prvního rozhodnutí stavebního úřadu a třikrát v dalším řízení (s tím, že dvě z těchto předvolání se týkala stejného jednání, neboť nejprve byl žalobce předvolán prostřednictvím svého zástupce; v reakci na předvolání zastoupení ukončil a podruhé byl předvolán osobně). Žalobce se jednání nikdy nezúčastnil, nezúčastnil se ani smluvené schůzky na stavebním úřadě, přičemž omluvy z jednání vyhodnotil stavební úřad jako nedůvodné nebo řádně nedoložené.
16. Na poslední jednání konané dne 18. 1. 2023 byl žalobce předvolán dne 21. 12. 2022. Dne 17. 1. 2023, tj. den před konáním ústního jednání, se jednatel žalobce opět telefonicky omluvil z nařízeného ústního jednání, a to z důvodu, že je stále v dočasné pracovní neschopnosti. Ústní omluvu doložil rozhodnutím o dočasné pracovní neschopnosti, dle kterého je práce neschopen od 28. 10. 2022 (odlišně od původního rozhodnutí, kde je stanoven počátek dočasné pracovní neschopnosti na 27. 10. 2022) a od 6. 1. 2023 se nachází v lůžkové péči v Rehabilitačním ústavu Hrabyně. Z předloženého dokladu však nevyplývá, kdy mu pobyt v rehabilitačním ústavu končí. Stavební úřad konstatoval, že z formulace omluvy, rozporů mezi jednotlivými předloženými důkazními prostředky (rozpory mezi rozhodnutími o dočasné pracovní neschopnosti, nepřesnost údajů, absence podpisu a razítka

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

32/2024

apod.), rozporů mezi tvrzeními jednatele (nemůže se osobně účastnit ústního jednání v přestupkovém řízení až do září roku 2023, ale v jiné věci se na stavební úřad osobně dostaví v únoru 2023), i s přihlédnutím k dosavadnímu chování a přístupu jednatele žalobce jak v tomto řízení, tak v řadě jiných řízení, stavební úřad vyhodnotil, že se nejednalo o náležitou, zejména důvodnou, omluvu, a proto projednal přestupky v nepřítomnosti žalobce. S tímto hodnocením se žalovaný v napadeném rozhodnutí ztotožnil a ztotožňuje se s ním i zdejší soud.

17. Předně je třeba uvést, že samotná pracovní neschopnost a doložená neschopenka bez konkrétních důvodů neschopnosti neprokazuje nemožnost zúčastnit se jednání (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2015, č. j. 10 As 251/2014-53). Již v tomto předpokladu se žalobce mylí. Pro řádnou omluvu je třeba dostatečně konkrétně popsat a doložit zdravotní stav tak, aby správní orgán mohl posoudit, zda daný zdravotní stav představuje objektivní překážku účasti na jednání či nikoliv. To žalobce v nynější věci neučinil. Z předložených dokladů je patrné pouze to, že jednatel žalobce byl po určitou dobu v dočasné pracovní neschopnosti, což dle pouhých tvrzení žalobce (ničím nedoložených) souvisí s úrazem kolene, a předpokládá ukončení pracovní neschopnosti v září roku 2023.
18. Dle předložených dokladů byl jednatel žalobce ode dne 6. 1. 2023 v lůžkové péči Rehabilitačního ústavu Hrabyně. K tomu stavební úřad uvedl, že z těchto dokladů nevyplývá, kdy jednatele žalobce pobyt v rehabilitačním ústavu končí. Obecně lze žalobci přisvědčit v tom, že délku rehabilitačního pobytu v některých případech nelze předem odhadnout. Pokud ovšem byl žalobce předvolán k ústnímu jednání dne 21. 12. 2022 a omluvu z ústního jednání zaslal stavebnímu úřadu až dne 17. 1. 2023 den před ústním jednáním (jak bylo žalobcovým zvykem po celé správní řízení), přičemž v omluvě ani netvrdil, že jeho jednatel se stále v lůžkové péči nachází, lze v tomto kontextu úvahu stavebního úřadu pochopit. Žalobce poté mohl skutečnou délku pobytu v rehabilitačním ústavu (včetně informace o tom, kdy se jednatel o nástupu k rehabilitaci dozvěděl) doložit i v odvolacím řízení, k čemuž by jistě muselo být přihlédnuto (dne 14. 2. 2023 jednatel žalobce prokazatelně v lůžkové péči nebyl, neboť navštívil stavební úřad). Ani to ovšem neučinil.
19. K tomu přistupují další okolnosti zmiňované stavebním úřadem v odůvodnění napadeného rozhodnutí – žalobce v průběhu řízení předkládal doklady s odlišným počátkem pracovní neschopnosti, bez razítka a podpisu lékaře, stavebnímu úřadu se postup jednatele žalobce jevil obstrukčně a účelově jak v tomto řízení, tak v jiných řízeních u stavebního úřadu atd. Z obsahu správního spisu se zdejšímu soudu podává, že po celé správní řízení stavební úřad přistupoval k žalobci a jeho omluvám z ústního jednání vysoce vstřícně, a to jak z hlediska včasnosti omluv učiněných vždy bezprostředně před jednáním (k aspektu včasnosti omluvy se správní orgány vůbec nevyjádřily), tak z hlediska důvodů omluvy a předložených dokladů. Dle zdejšího soudu je naopak vysoce pravděpodobné, že jednatel žalobce se ve skutečnosti navzdory deklarovanému úmyslu ústním jednáním záměrně vyhýbal.
20. Zdejší soud se neztotožňuje ani s názorem žalobce, že měly správní orgány jednatele předvést nebo uložit žalobci za neúčast na ústním jednání pořádkovou pokutu. Tyto prostředky by byly namísto v případě, že by byla účast jednatele na ústním jednání nezbytná k projednání přestupku. Tak tomu ovšem nebylo, a proto bylo možné přestupek projednat bez něj.

32/2024

21. Důvodnou neshledal zdejší soud ani námitku, že správní orgány neumožnily žalobci seznámit se se shromážděnými podklady ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu, neboť ho o této možnosti ani nevyrozuměly a bez dalšího přistoupily k rozhodnutí ve věci samé.
22. Podle § 36 odst. 3 správního řádu mají správní orgány povinnost umožnit účastníkům řízení seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí před jeho vydáním. Účelem tohoto ustanovení je dát účastníkovi řízení možnost seznámit se s obsahem správního spisu v době bezprostředně předcházející vydání rozhodnutí, tj. v době, kdy mezi seznámením se s podklady a vydáním rozhodnutí již není správní spis o další důkazní prostředky doplňován (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2010, č. j. 8 Afs 21/2009-243, publ. pod č. 2073/2010 Sb. NSS). Smyslem tohoto ustanovení je „*umožnit účastníku řízení, aby ve fázi před vydáním rozhodnutí, tedy poté, co správní orgán ukončil shromažďování podkladů rozhodnutí, mohl uplatnit své výhrady, resp. učinit procesní návrhy tak, aby rozhodnutí skutečně vycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2022, č. j. 8 As 55/2020-35, bod 17). „*Judikatura dovodila, že tato povinnost není naplněna pouze tím, že správní orgán nebrání účastníkům řízení se s podklady rozhodnutí seznámit, ale je povinen aktivně poučit a vyzvat k uplatnění tohoto práva (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2016, č. j. 9 As 226/2015 - 44, ze dne 14. 11. 2003, č. j. 7 A 112/2002 - 36, ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016 - 44, obdobně srov. i rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 3. 1997, č. j. 7 A 1/95 - 34)*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2019, č. j. 4 Azs 118/2018-41, bod 26).
23. V předvolání k ústnímu jednání ze dne 19. 12. 2022 (žalobci doručeno dne 21. 12. 2022) stavební úřad uvedl, že nepovažuje omluvu z předchozího ústního jednání za řádnou, nepovažuje ústní jednání ve věci za nutné a nařizuje je proto, aby vyšel žalobci vstříc. Součástí předvolání k jednání je poučení, že obviněný z přestupku má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhopvat důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky. Ústní jednání poté proběhlo a žalobce si ani poté nevyžádal žádnou další lhůtu k vyjádření, ani jinak v tomto směru nebyl aktivní (nenavrl další důkazy, nevyjádřil se ani sám, ani prostřednictvím právního zástupce).
24. Jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu, smyslem ústního jednání v přestupkovém řízení je v souladu se zásadou procesní ekonomie shromáždění podkladů pro rozhodnutí, vyjádření se obviněného k nim a vydání rozhodnutí ve věci (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2006, č. j. 1 As 19/2005-71, nebo ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013-19).
25. Obecně proto nepředstavuje vadu řízení, pokud správní orgán prvního stupně po ústním jednání nestanoví obviněnému lhůtu k seznámení s podklady rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu, pokud byl žalobce poučen o možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí v předvolání k ústnímu jednání, ústního jednání se nezúčastnil a poté již žádné další podklady shromážděny nebyly. Právě ústní jednání slouží k projednání věci, provádění dokazování a rozhodnutí ve věci, a to bez ohledu na to, zda je rozhodnutí následně fakticky vydáno s určitou prodlevou. Opakovaného poučení dle § 36 odst. 3 správního řádu poté, kdy ústní jednání proběhne za neúčasti obviněného, proto není třeba (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2019, č. j. 6 As 231/2018-18).

32/2024

26. Jak již bylo uvedeno shora, žalobce byl k ústnímu jednání řádně předvolán a byly splněny podmínky pro to, aby jednání proběhlo bez jeho účasti, neboť jeho omluvu stavební úřad nevyhodnotil jako řádnou, resp. podepřenou důležitými důvody a doloženou. V předvolání byl žalobce poučen o tom, že má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a důkazům o nich. Třebaže stavební úřad opřel poučení o čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, nikoliv o § 36 odst. 3 správního řádu (což by bylo jistě vhodnější), materiálně se dle zdejšího soudu jedná o poučení dostatečné.
27. Jediné pochybení, kterého se stavební úřad dopustil, spočívá v tom, že po ústním jednání založil do správního spisu další listiny, o čemž již žalobce vyrozuměn nebyl. Ani to však samo o sobě nezpůsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. Podstatná je v tomto ohledu povaha a význam daných podkladů.
28. Po zvážení všech okolností nynější věci dospěl zdejší soud k závěru, že nastíněné pochybení stavebního úřadu nemělo v tomto konkrétním případě vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Po ústním jednání totiž byly do spisu nově založeny listiny, které spisem ve v podstatě shodné podobě procházely již předtím (výpis z obchodního rejstříku k žalobci a společností, v nichž je jednatel žalobce zainteresován, výpis z katastru nemovitostí a kopie katastrální mapy) nebo listiny, se kterými byl jednatel žalobce nepochybně seznámen (3 rozhodnutí o uložení pokuty jednateři žalobce, listina o tom, že se jednatel žalobce dne 14. 2. 2023 dostavil na stavební úřad, a údaje o tom, které nemovitosti jednatel žalobce vlastní). Právě z těchto důvodů nemá pochybení stavebního úřadu vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.
29. Žalobce dále namítá, že mu nebyla možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí poskytnuta ani v odvolacím řízení. K tomu zdejší soud uvádí, že ani žalovaný shora nastíněné pochybení stavebního úřadu v odvolacím řízení nenapravil. Vzhledem k tomu, že prvotní pochybení nemělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, nemá na ni vliv ani tato skutečnost. V odvolacím řízení pak obecně nemají správní orgány povinnost postupovat podle § 36 odst. 3 správního řádu, pokud vycházejí z podkladů shromážděných v prvostupňovém řízení. Tuto povinnost by měly dle § 90 odst. 1 písm. c) pouze v případě, že by vycházely z nových podkladů, se kterými se účastníci nemohli seznámit ve správním řízení v prvním stupni. Zdejší soud má proto za to, že všechny *komponenty* práva na spravedlivý proces byly zachovány, zůstaly však z větší míry nevyužity vinou procesní strategie žalobce.
30. Podle žalobce správní orgány nedostatečně posoudily materiální stránku přestupku. Dle zdejšího soudu však stavební úřad v prvostupňovém rozhodnutí srozumitelně vysvětlil, že provádění bouracích prací bez příslušného povolení, a tedy bez kontroly stavebního úřadu, může ohrozit život a zdraví osob a zvířat, bezpečnost, sousední stavby, životní prostředí aj. Zjistil, že v areálu jatek se běžně pohybovaly třetí osoby. Stavební úřad uvedl, že přestupkem došlo k ohrožení významných chráněných zájmů, rozsah protiprávního jednání byl poměrně značný, neboť došlo k částečné či úplné demolici všech staveb v areálu. Demolice objektu proběhla svépomocí za použití osob k tomu nezpůsobilých – bezdomovců či jiných sociálně slabších osob při absenci polehčujících okolností. Pravděpodobným jediným motivem žalobce bylo ušetřit peníze a čas nutný k řádnému obstarání bouracích prací. Konečně stavební úřad přihlédl také k tomu, že tak žalobce učinil i přes výzvu stavebního úřadu k neodkladnému zastavení demolice (a dopustil se tedy dalšího přestupku).

32/2024

31. Žalovaný k námitkám žalobce uvedl, že *nepovažuje za prokázané, že by jakákoliv stavba, ohledně které bylo vedeno řízení o přestupku, hrozila zřícením*. Ohledně staveb nebylo vedeno řízení o neodkladném odstranění stavby, a tudíž ani vydáno rozhodnutí. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2012, č. j. 9 As 34/2012-28, žalovaný uvedl, že naplnění formálních znaků přestupku v běžně se vyskytujících případech implikuje vyšší než nepatrný stupeň společenské nebezpečnosti.
32. Zdejší soud k tomu může jen dodat, že v nynější věci nebyly zjištěny žádné okolnosti, které by svědčily o výjimečně nízké (či žádné) společenské škodlivosti žalobcova jednání. Skutečnost, že se žalobce domáhal nařízení neodkladného odstranění stavby, nemá na posouzení věci vliv. Bylo na žalobci, aby stavby buď neodstraňoval, nebo tak učinil za zákonem stanovených podmínek.
33. Postup správních orgánů ve věci (ne)udělení těchto povolení není předmětem nynějšího řízení a zdejší soud se jím proto zabývat nemůže. Roli v posuzované věci proto nehraje ani skutečnost, že se žalobce obával zřícení staveb. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že se stavební úřad zabýval možností nařídit neodkladné odstranění stavby, a důvod pro vydání rozhodnutí o neodkladném odstranění stavby neshledal, ani v tomto ohledu nezahájil řízení. Lze dodat, že řízení o neodkladném odstranění stavby se zahajuje z moci úřední a není na něj právní nárok. Soud proto považuje za dostatečné odůvodnění správních orgánů, že takový stav budov, který by omlouval jejich odstranění bez povolení, zjištěn nebyl a bezpečnost v areálu měl zajistit žalobce jiným způsobem než nepovolenou demolicí. To odpovídá i obsahu rozhodnutí ve věci nařízení zastavení bouracích prací, v nichž správní orgány vycházely ze závěrů znaleckého posouzení, podle něhož celková havárie objektů bezprostředně nehrozí, třebaže objekty vykazují lokální havárie nosných konstrukcí.
34. Zdejší soud souhlasí, že svévolná stavební činnost sama o sobě vykazuje společenskou škodlivost. V (nynějším) případě absence okolností svědčících o opaku je proto materiální znak naplněn. Žalobce žádné další polehčující okolnosti neuvedl a ze správního spisu nejsou žádné patrné. Obecnému tvrzení, že by správní orgány určitě nějaké polehčující okolnosti shledaly, kdyby se víc snažily, resp. že případné vyjádření žalobce k podkladům rozhodnutí by vedlo stavební úřad k hlubšímu zamyšlení, nemůže zdejší soud přisvědčit.
35. Vzhledem k uvedenému je nedůvodná také námitka, že se míra společenské škodlivosti přestupkového jednání nesprávně promítla do výše pokuty. Za oba přestupky lze dle § 178 odst. 3 písm. c) a d) stavebního zákona uložit úhrnnou pokutu až do výše 500 000 Kč. Sankce byla tedy uložena ve výši 16 % maximální sazby přísněji postižitelného přestupku. Snížení výše pokuty z 95 000 na 80 000 Kč po zrušení prvního rozhodnutí stavebního úřadu v této věci považuje žalovaný za odpovídající vyloučení dvou méně závažných přestupků a zdejší soud se i s tímto závěrem ztotožňuje.

V. Závěr a náklady řízení

36. Ze shora uvedených důvodů zdejší soud žalobu zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
37. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 s. ř. s. Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

32/2024

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu

a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 6. září 2024

David Raus v.r.
předseda senátu